

Narodni nazivi: božji cvit — dan i noć — gospina ljubica — ljubica — maćuha — maćeha — poljska ljubica — sirota — sirotica — trovrсна ljubica — udovica.

{rokbox title=|Maćuhica| }images/stories/ljekovitobilje/157-macuhica.jpg{/rokbox}

Opis biljke: većinom jednogodišnja zeljasta biljka, na presjeku ima kutastu i šuplju stabljiku, mekanu i razgranjenu. Listovi su na dugoj peteljci, srolikog do jajolikog ili duguljastog do lancetastog oblika, narovašeni, nasuprotno smješteni s prstasto razdijeljenim postranim listićima. Iz pazuha lista izrastu pojedinačni cvjetovi na dugoj peteljci, a što se boje tiče, cvjetovi podliježu jakim promjenama, pa sama maćuhica obuhvaća mnogo podvrsta i normi. Tako se razlikuje divlje rastuća podvrsta s manjim, gotovo žućkasto-bijelim cvjetovima (*Viola tricolor* L. subsp. *arvensis* Gaud) te podvrsta s većim i ljubičastijim cvjetovima (*Viola tricolor* L. subsp. *vulgaris* Koch.). Uzgojna ili vrtna maćuhica (*Viola tricolor* L. subsp. *hortensis* Arcang) s velikim i raznobojnim cvjetovima ne sabire se u ljekovite svrhe, nego služi za ukras u vrtovima i parkovima.

{rokbox title=|Maćuhica| }images/stories/ljekovitobilje/157-macuhica2.jpg{/rokbox}

Miris i okus: sve podvrste maćuhice su bez mirisa, a okusa su poput trave, sluzava i pomalo oštra.

Vrijeme cvatnje: maćuhica cvate od svibnja do kolovoza.

Stanište: maćuhica je vrlo rasprostranjena i dosta je raširena kao korov na pašnjacima, oranicama, vinogradima i strništima, od najnižih do najviših predjela.

Ljekoviti dijelovi biljke: ljekovitost obiju podvrsta, tj. one sa žutim cvjetovima i one s ljubičastim cvjetovima, potpuno je jednaka te se i od jedne i od druge podvrste sabire biljka u cvatu (*Herba Violae tricoloris*) od svibnja do kolovoza. Osim čitave biljke, sabiru se i cvjetovi (*Flores Violae tricoloris*). Cvjetovi se sabiru sa čaškom, ali bez peteljke.

Za upotrebu u pučkoj medicini od obe se podvrste sabire i korijen, koji se kopa u kolovozu i rujnu. Kad se biljka sabrana u cvatu suši, treba je češće okretati i mijenjati papirnatu podlogu za sušenje. Korijenje je najbolje nanizati na konac i za kućne potrebe sušiti obješeno na prozračnom mjestu.

Ljekovite i djelotvorne tvari: maćuhica sadrži prije svega tanin, šećer, sluz, gaulterin i eterično ulje. Violakvercitrin se s kiselinama raspada u kvercitrin, glukozu i ramnozu. Nadalje sadrži violanin, delfinitinu srodan antocijan i znatnije količine kalcijevih i magnezijevih soli.

Ljekovito djelovanje: maćuhica se s pravom smatra već od srednjeg vijeka ljekovitom biljkom koja pospješuje izlučivanje mokraćne i znojke, koja čisti krv i umiruje bolove. Neobično je što je u naučnoj medicini maćuhica gotovo pala u zaborav, ali je utješna činjenica da u pučkoj medicini još i sada, kao i ranije, maćuhica kao ljekovita biljka uživa vrlo dobar glas. U pučkoj medicini maćuhica nalazi primjenu protiv žutice jer pospješuje izmjenu tvari, vrlo je prikladna kod gihta i reume, nadalje se upotrebljava protiv ovapnjenja žila, raznih krvnih bolesti, oboljenja mokraćnih organa, noćnog mokrenja, pijeska u mokraćci, slabosti bubrega i živaca, stanja iscrpljenosti, histerije, i grčeva kod djece ("fras"). Maćuhica se vrlo cijeni kao lijek kod svih vrsti kožnih osipa, ekcema, krasta, vlažnog kožnog osipa na glavi dojenčadi, skrofuloznih oboljenja kože,

bubuljica, gnojnih mjehura, svrbeža kože i dr.

Priprema čaja vrši se ili osamsatnim hladnim močenjem ili kao čajni oparak. U oba slučaja uzima se 1 puna čajna žlica za 1 šalicu čaja, a piju se 2 šalice dnevno. Ako se čaj pije kao sredstvo za čišćenje krvi ili za jačanje živaca, tada se zaslađuje medom.

Preporučujemo čajne mješavine, pa se tako kod slabosti živaca, histerija ili kod skrofuloznih oboljenja maćuhica miješa s jednakim dijelovima lista oraha (br. 74), piju se 2 šalice dnevno.

Čaj za čišćenje krvi:

100 g biljke maćuhice
50 g biljke koprive (br. 150)
50 g listova bazge (br. 133a)
30 g korijena čička (br. 19)

Od ove čajne mješavine uzima se 1 puna čajna žlica za 1 šalicu čajnog oparka, koji se sasvim malo ostavi da odstoji, zatim se procijedi i pije zaslađen medom. Ovaj čaj treba piti u proljeće za čišćenje krvi kroz 8 do 14 dana pa i onda ako čovjek misli da je, kako se kaže, "zdrav k'o dren".

Čaj od maćuhice pije se kroz duže vrijeme kod upale živaca i bolnog reumatizma zglobova, koji je popraćen povišenom temperaturom. Suha, u prah smrvljena biljka maćuhice, posipa se na rane, a taj prah pomiješan s medom, djeluje kao ljekovita mast kod starih rana i krasta. Seljačko stanovništvo kao osjetljiviji promatrač svih prirodnih pojava, davno je utvrdilo, upotrebljavajući maćuhicu za liječenje, da je ona ljekovitija ukoliko raste u zasijanoj raži. Dr Madaus je dokazao da između maćuhice i raži zaista postoji životna zajednica (simbioza), da se izlučivanjem korijena raži pospješuje rast maćuhice, a da opet maćuhice snažnijeg rasta posjeduju povećanu ljekovitost. Kao daljnu posljedicu, treba iznijeti zanimljivu činjenicu, da se sva kožna oboljenja (ekcemi) koji nastaju jednostranom ishranom raži ili stalnim dodiranjem s raženim brašnom, liječe čajnim kurama maćuhice, ako je maćuhica potekla iz kulture raži. O maćuhici, njezinoj simbiozi s raži i njezinoj, radi toga većoj ljekovitosti, prilično je smjela tvrdnja autora (Willfort)!

Ovdje može biti Vaša reklama